

ھاۋكارى ماددى پارەپىدان بەبى سوو و لىۋەرگرتەۋە

رىڭخراوى نىودەولەتى كۆچ IOM ھاۋكارى دارايى دەبەخشىت بۇ پالپىشتىكىردىنى فراۋانگىردىنى كار و بىزىسە بىۋەك و ماھناۋەندەكان

- ئايا تۆ ھاۋلاتىيەكى غىراقى و خاۋەنكارىت؟
- ھەز دەكەيت كارەكەت فراۋانتر بىكەيت يان كەسانى زىاتىر بىخەيە سەركار؟
- ئايا كار و بىزىسەك و پىرۆۋەيەكى دۆستى ژىنگەت ھەيە، يان دەتەۋىت كار و بىزىس و پىرۆۋەكەت زىاتىر بىكەيتە دۆستى ژىنگە؟
- ئايا لە ماۋە ۲ سالى رابىردوۋ دا كار و بىزىسەكەت لە كاردابوۋە؟

ئەگەر ۋەلەمى ھەموو ئەم پىرسىارانە "بەئى!" بوو،
بۇ زانىبارى زىاتىر و ناو تۆماركىردن پەيۋەندى بىكە بەم ژمارانەۋە

۰۷۸۰۱۷۴۶۴۹۹

كات و كاژىرەكانى كاركىردن:	تەنبا لە: پارىزگاي كەركوك	ماۋە خۆتۆماركىردن:
۹:۰۰ سەرلە بەيانى تا ۲:۰۰ ي	ناۋىشان: رەھىماۋا- پە يمانگاي كە ركوۋى نەھلى - نىزىك بىكەي پۇلىسى رەھىماۋا	۲۰۲۵/۱۱/۶ تا ۲۰۲۵/۱۰/۱۹

ئەو كار و بىزىسانەكى كە بەشدارن لە بەرھەمھىيئەتلى ئەمانە خوارەۋە، يارمەتلى لە سندوقى EDF **ۋەرنىگىر**:

- شتومەكى سەربازى و/يان چەك
- پلاستىكى يەكجار بەكارھىنراۋ (كۆپ، شوۋشە، كىسە، كەلۋەلى مەتبەخ، قاپ و قاچاغ)
- ماددە زىانبەخشەكان (بۇ نموۋە، كحول، توۋتن، شىشە، قەپ)
- ئامپىرى پىزىشكى و پىداۋىستى پىزىشكى
- مۆلەدەكان

پىرۆسە ھەلپىزاردن لە شەش قۇناغ پىكەيت. دەبىت ھەر قۇناغىك تىپەرىنىت. ئەگەر كار و بىزىس و پىرۆۋەكەت ھەلپىزدارا،
كارمەندىكى رىڭخراوى نىودەولەتى كۆچ لە رىگە پەيۋەندى تەلەفۇنى يان كورتەنامەيەكەۋە پەيۋەندىت پىۋە دەكات.

۱ نىشاندى ئارەزوو	۲ پىشتىراستكىردنەۋە شۈبىنى كار	۳ قۇرىمى داۋاكارى	۴ سەردانى لىژنەي ۋەبەرىھىنان	۵ دانوستاندن و رىكەۋتن	۶ ھەلپىزاردنى كۇتايى و ۋاژۇردىنى گىرەست
-------------------	--------------------------------	-------------------	------------------------------	------------------------	---

رىڭخراوى نىودەولەتى كۆچ ھانى ئەو كار و بىزىس و پىرۆۋانە دەدات كە لەلايەن ژنان و خاۋەن پىداۋىستىيە تايبەتەكانەۋە
خاۋەندارىتى دەكرىن يان بەرپىۋەدەبىرىن بۇ ئەۋە داۋاكارى پىشكەش بىكەن.

بۇ بىيىنى چىرۆكى سەركەۋتنى خاۋەنكارەكان دەتوانن
سەردانى ماڭپەرەكانمان بىكەن بە سىكانكىردى ئەم باركۆدە

بۇ زانىبارى زىاتىر لەسەر بەخشىنى ھاۋكارىيە داراييەكە، سەردانى
ماڭپەرەكەمان بىكەن edf.iom.int يان كۆد QR سىكان بىكەن.

خىزمەتگوزارىيەكانى رىڭخراوى نىودەولەتى كۆچ بە تەۋاۋى بىيەرانبەرن، ۋ ھەلپىزاردن بۇ
سندوقى كۇتايى لەلايەن لىژنەيەكى سەربەخۋە ئەنجامەدەرىت. رىڭخراوى IOM پابەندە بە
مامەلەكىردىن بەرپىزەۋە لەگەل ئەو كەسانەكى كە خىزمەتيان دەكەين، ئەگەر ھەر كارمەندىك
يان كەسىكى رىڭخراوى IOM بەناۋى رىڭخراۋەكە داۋاى پارە، خىزمەتگوزارى، يان كارى نەشپاۋى
لە تۆ كىرد، يان ھەر جۆرە بەرتىلىكى پىشكەشكىرد، تىكايە دەستبەجىت ئەمە راپۇرت بىكە بە
پەيۋەندىكىردن بە ژمارە 80012525 - (بۇ ھېلى خۇرايى) يان 0662112525 - (ھېلى ئاسايى). لە
يەكشەممە تا پىنجشەممە، لە كاتى دەۋام كاتىمىر ۸:۰۰ بەياني تا ۵:۳۰ ئىۋارەيە.

پۆرههكانى شايسته‌بوونى پيدانى به‌خشينه داراييه‌كه

- ئەو كار و بزىسانەى كه كەمترین پۆرهه‌هكانى هەلبژاردنى خوارەوه‌يان تىدايه دەتوانن داواكارى بۆ وەرگرىنى هاوكارىيه داراييه‌كه پىشكەش بكەن، ئەگەر هېچ كام لەم پۆرهه‌هكانى خوارەوه‌ى تىدانه‌بوو، ئەوا دەبێتە هۆى رەتكردنەوه‌ى داواكارىيه‌كه‌ى كار و بزىسه‌كه:
- پىويسته له ئىستادا كار بزىسه‌كه له نىوان 1 بۆ 50 كارمەندى هەبێت. (ئەمە بۆ دانانى كار و بزىس پىويست نىيه).
 - پىويسته لانىكه‌م كار و بزىسه‌كه ۲ سال بێت له كار دا بێت. (به‌لايه‌نى كه‌مه‌وه، ۱ سال بۆ ئەوانەى كار و بزىسى تازەن).
 - پىويسته كار و بزىسه‌كه له لايمەن عىراقىيه‌كه‌وه خاوەندارىتى بكریت و به‌رپوه‌بەردریت.
 - پىويسته بكه‌وتە چوارچۆه‌ى يەكێك لەم پۆلانى كار و بزىس:
 - دۆستى ژينگه (كار و بزىسى ژينگه‌دۆست)
 - ئەو كار و بزىسانەى كه پلانىان هەيه بۆ گۆرینی شىوازی كارکردن‌يان بۆ ئەوه‌ى بىنه دۆستى ژينگه.

چۆن كار و بزىسه‌كان هەلدەبژێردرین؟

رێكخراوى نۆوده‌ولەتى كۆچ (IOM) سیستەمىكى خاڵپیدان به‌كارده‌هێنێت كه تىیدا ئەو زانیاریانەى كه له‌لايمەن خاوەنكارەكه‌وه پىشكەش‌كەرتن هەلدەسه‌نگیندرین، ئەو كار و بزىسانەى كه زانیاری راست و دروست / په‌يوەندى‌داريان پىشكەش‌كردووه، ریزبەندى به‌رزترین له‌ خاڵپیدانه‌كه دەبێت و زیاتر دەرڤه‌تى هەلبژاردن‌يان دەبێت.

پۆرهه‌هكانى هەلبژاردن	په‌يوەندى‌داربوون
ئەو بره‌ پارەيه‌ى كه لهرێكخراوى IOM داواكراوه	• دەتوانیت داواى بره‌ پارەيه‌ك بكەیت له نىوان ۱,000,000 دینار بۆ ۳9,000,000 دینار و سەر‌ووى ۳9,000,000 دیناریش بۆ حالته‌ شاز و هۆكارداره‌كان. • ئەو بره‌ پارەيه‌ى كه داوا دەكریت په‌يوەندى به‌ پىويستى نیش و كار و چالاكىيه‌كانى فراوانکردنى كار و بزىسه‌كه‌وه هەبێت. • پلانىكى باش و روون و وردى فراوانکردنى كار و بزىسه‌كه دەرڤه‌تى هەلبژاردن زیاد دەكات به‌بێ له‌به‌رجاوگرىنى بره‌ پارەى پىويست و داواكراو به‌ مەرجێك داواكردنه‌كه واقیعى رەوا بێت.
ئەو بره‌ پارەيه‌ى كه خاوەنكاره‌كه خستوو‌يه‌تەر‌وو كه‌ خۆى به‌شدارى پیدەكات و دە‌بخاته‌ ناو‌كاره‌كه‌وه	• تا بره‌ پارە هێنراو له‌ لايمەن خودى خاوەنكاره‌كه بۆ ناو‌كاره‌كه زیاتر بێت، ریزبەندى كارەكه له‌ خاڵپیدانه‌كه به‌رزتر دەبێت.
كۆى ژماره‌ى كارمەنده‌هكانى له ئىستادا	• پىويسته ژماره‌ى ئەو كرىكارانه‌ى كه هەيه به‌ وردى بدریت چونكه رێكخراوى نۆوده‌ولەتى كۆچ له‌ قۇناغه‌ جياوازه‌كاندا پشتر استكردنەوه‌ بۆ ئەوه‌ ده‌كات. • نايت له‌ كۆى ژماره‌ى كارمەندان خاوەنكاره‌كه‌وه‌ى هەژمار بكات. • پىويسته خاوەنكار ئەو پۇستانه‌ى كارەكه‌ى بكات كه درێژ‌خايه‌ن، و هەر تەنیا كارى ئاسایى له‌خۆ نەگرتیت كه‌ لەسەر بنه‌ماى پىويستى خراونه‌ته‌ سەر‌كار.
ژماره‌ى ئەو كارمەندانەى كه پىشنىاز‌كراوه‌ زیاد بكرین	• رێكخراوى نۆوده‌ولەتى كۆچ ئەو داواكارىيانە له‌به‌رجاو ده‌گرتیت كه‌ توانای زۆرتریان هەيه بۆ رە‌خساندن‌ى هەلى كارى زیاتر له‌ به‌ران‌به‌ر ئەو هاوكارىيه‌ مادىيه‌ى كه‌ داوا دەكریت. • ده‌بێت پلانى فراوانکردنى كارەكه بنه‌مايه‌ك بێت بۆ دیارى‌کردنى ژماره‌ى ئەو كارمەنده‌ زیادانه‌ى كه پىويست ده‌بن، بۆيه‌ تا تىج‌وو‌ى فراوانکردنه‌كه زیاتر بێت، ده‌بێت به‌ شىوه‌يه‌كى دروست و واقیعى هەلى كار زیاتر بره‌‌خسێنێت. • ژماره‌ى ئەو كارمەندانەى كه دواى تەواو‌کردنى پلانى فراوانکردن ده‌خړینه‌ سەر‌كار. • ده‌بێت كارە پىشنىاز‌كراوه‌كان درێژ‌خايه‌ن بن (لانى كەم ده‌بێت خستنه‌ سەر‌كار بۆ ماوه‌ى ۱۲ مانگى بن) به‌لام جۆرى دىكه‌ خستنه‌ سەر‌كارىش به‌پێى حالته‌كان قبول‌كراون. • ده‌بێت له‌رووى مووچه‌ى فەرمان‌به‌رانى ئىستا و داها‌توو پا‌به‌ندى پیدانى بره‌ى كەمترین مووچه‌ى ياسایى بێت.
تێكرای قازانجى مانگانه	• پىويسته خاوەنكاره‌كه به‌وردى باسى تێكرای قازانجى مانگانه‌ى بكات، چونكه ئەو قازانجە كه به‌شىوه‌يه‌كى روونتر كار و بزىسه‌كه به‌ده‌ست‌يه‌هێنیت به‌و مانایه‌يه‌ كه ئەو كار و بزىسه‌ به‌رده‌وا‌مه و توانای فراوان‌بوونى زیاترى هەيه. • قازانجى مانگانەت به‌ كەم يان زیاد مەزەنده‌ مه‌كه چونكه ئەمە له‌لايمەن رێكخراوى نۆوده‌ولەتى كۆچ له‌ قۇناغه‌ جياوازه‌كاندا پشتر استكردنەوه‌ بۆ ئەوه‌ ده‌كات.
به‌هاى ئەو قەرزانه‌ى كه لەسەرت ماون	• پىويسته خاوەنكاره‌كان تەنیا باسى قەرزى بازرگانى بكەن. • ده‌كریت قەرزەكه له‌ دا‌يىن‌كه‌ران، خاوەن‌ خانوو، بزىسه‌كانى تر، بانك و دا‌يىن‌كه‌رى خزمەت‌گوزارىيه‌كان بێت. • هەبوونى قەرز به‌و مانایه‌ نىيه‌ كه ناتوانیت داواكارى پىشكەش بكەیت و به‌و مانایه‌ش نىيه‌ كه تۆ له‌به‌رجاو نەگيریت.
تەمەنى كار و بزىسه‌كه به‌ سال	• چەند ساله‌ كار و بزىسه‌كه‌ كارده‌كات. ئەمەش ئىشكردن و به‌رده‌وام‌بوونى كار و بزىسه‌كه له‌وه‌ته‌ى له‌ دامە‌زراندنیه‌وه‌ ده‌گرێته‌وه‌.
سالانى ئەزموونى خاوەنكار	• ژماره‌ى سالانى ئەزموونى خاوەنكار كه له‌و بواره‌دا هەيه‌تى، ئەو ئەزموونەى كه وه‌ك كارمەندێك له‌ كار و بزىسه‌كانى تردا به‌ده‌ستى هێناوه‌ ده‌گرێته‌وه‌.
بارى ياسایى كار و بزىسه‌كه له‌رووى تۆمار‌كردن‌وه	• پىويسته كار و بزىسه‌كه له‌ يەكێك له‌مانه‌ى خواره‌وه‌ تۆمار‌كرا‌بێت: وه‌زاره‌تى بازرگانى و وه‌زاره‌تى پىشه‌سازى و وه‌زاره‌تى تەندروستى و ژوورى بازرگانى و ژوورى پىشه‌سازى. • ئەو كار و بزىسه‌ى كه تۆمار‌نە‌كراوان هێشتا مافى ئەوه‌يان هەيه‌ داواكارى پىشكەش بكەن بۆ وەرگرىنى هاوكارىيه‌ مادىيه‌كه و له‌به‌رجاو ده‌گيرین، به‌لام ئەگەر ئەو هاوكارىيه‌ مادىيه‌يان پىبدریت، ئەوا پىويسته‌ كار و بزىسه‌كه تۆمار بكەن وه‌ك به‌شێك له‌ پلانى فراوانکردنى كار و بزىسه‌كه.
رەگەز كەسى داواكار	• زۆر هانى ئەو كار و بزىسانه‌ ده‌ده‌ين داواكارى پىشكەش‌كەن كه خاوەن‌ه‌كانيان ژن و ئەو كار و بزىسانه‌ى خاوەن‌ه‌كانيان پیاون به‌لام زۆرینه‌ى كارمەنده‌كانى ژن.